

Valtionvarainministeriö
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausunto koskien selvitysmiehen luonnosta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta

Viite: Lausuntopyyntö VM064:01/2012

Helsingin Saksalainen koulu on kielikoulu, jonka toiminnalla on Suomessa pitkät perinteet, sillä koulu aloitti toimintansa jo vuonna 1881. Koulussa järjestetään esi-, perus- ja lukio-opetusta, ja koulun oppilaista yli 80 % puhuu äidinkielenään suomea. Koulun opetuksen järjestämisluvan mukaisesti perusopetuksessa otetaan huomioon sekä saksalaisen Gymnasium-oppimäärän vaatimukset että suomalaiset perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet. Koulussa opetetaan kaikkia suomalaisen peruskoulun oppiaineita ja lisäksi yksittäisten aineiden tuntimäärien tulee vastata saksalaisen Gymnasiumin vaatimuksia. Kaikki oppilaat opiskelevat suomea joko äidinkielenään, toisena kielenä tai vieraana kielenä. Oppilaiden viikoittaiset kokonaistuntimäärät ovat koulun rakenteen vuoksi selkeästi muita peruskouluja korkeammat, mikä osaltaan lisää opetuksen kustannuksia.

Ehdotettu valtionosuusjärjestelmän uudistus tulisi toteutuessaan heikentämään koulun rahoitusta sekä vaikeuttamaan sen toimintaa. Koulu on yhtenäiskoulu, jonka oppilaiden ikärakenne on pyramidimainen ja painottuu maksukertoimeltaan pienempiin nuorempien ikäryhmiin. Saksalaisella linjalla oppilailta edellytetään jo koulua aloittaessaan erittäin hyvää saksan kielen taitoa ja suomalaisella linjalla saksan kielen taito karttuu nopeasti. Ilman olemassa olevia saksan taitoja ei koulun aloittaminen ensimmäisen luokan jälkeen ole käytännössä mahdollista. Siksi koulu saa ylemmillä luokilla koulusta lähtevien oppilaiden tilalle lähinnä vain saksankielisistä maista maahan muuttavia tai Suomeen palaavia oppilaita. Monet ulkomailta kouluun saapuvat tarvitsevat tukea: lisäopetusta suomen kielessä, erilaisia tukitoimia ja oppilashuollollista apua.

Opetuksen järjestämisluvan mukaisesti koulun esiopetus on kaksivuotinen. Se lisää ja vahvistaa osallistujien kielitaitoa sekä edistää valmiuksia aloittaa koulun saksankielisellä ensimmäisellä luokalla. Kotikuntakorvaus kohdistuu vain 6-vuotiaisiin ja sitä vanhempiin, ja siksi 5 -vuotiaiden opetuksen rahoituksen osalta koulu on saanut harkinnanvaraista valtionapua. Sen säilyttäminen on koulullemme erittäin tärkeää.

Kielikoulujen aseman turvaaminen on kansallisen kielivarannon kaventuessa entistä merkityksellisempää. Helsingin Saksalaista koulusta valmistuu monipuolisesti osaavia ja kielitaitoisia opiskelijoita. Oman opetuksen lisäksi koulu on aktiivisesti edistänyt saksan kielen valintoja, järjestänyt opettajien täydennyskoulutusta sekä motivoinut oppilaita saksan opiskeluun koko Suomessa.

Yksityiskoulujen liiton lausunnon mukaisesti koulu toteaa, että valtionosuusjärjestelmän uudistamisessa on mielekästä, että valtio maksaa edelleen kotikuntakorvauksen suoraan opetuksenjärjestäjälle clearing-periaatteella. Samoin kotikuntakorvauksen tulee olla jatkossakin oppilaskohtainen. Oppilaskohtainen rahoitus turvaa oppilaiden vapaata hakeutumista. Tällä varmistetaan rahoituksen kohdentuminen oikein.

Perustamishankkeiden harkinnanvaraisen rahoituksen siirtäminen kuntien valtionosuusrahoituksen osaksi jättää yksityiset opetuksenjärjestäjät ilman ao. rahoitusmahdollisuutta. Perustamishankerahoitus on tarpeellinen myös yksityisille opetuksenjärjestäjille, jotka ylläpitävät omia kiinteistöjään ja rakentavat uusia koulurakennuksia koulutoiminnan niin vaatiessa. Viiden vuoden siirtymäaika on hyvä.

Kotikuntakorvauksen tulisi olla kaikille kouluille yhtäläinen ja tasa-arvoinen. Siksi osalle yksityiskouluista suunniteltu 10% pienempi kotikuntakorvaus ei ole kohtuullinen.

Helsinki, 3. huhtikuuta 2014

Pekka Holopainen
Kouluyhdistys Pestalozzi
hallituksen puheenjohtaja

Frank Kühn
rehtori